

Spis treści

I. Część ogólna

1. Epidemiologia chorób zakaźnych – najważniejsze zagadnienia <i>Maria Gańczak</i>	3
1.1. Choroby zakaźne – krótki rys historyczny	3
1.2. Epidemiologia chorób zakaźnych – podstawowe pojęcia	5
1.3. Choroby zakaźne w aspekcie globalnym i lokalnym	12
1.3.1. Choroba koronawirusowa 2019 (COVID-19)	15
1.4. Społeczno-ekonomiczny aspekt chorób zakaźnych	35
1.5. Pandemie przyszłości	36
1.6. Choroby zakaźne w Polsce	38
1.7. Kontrola chorób zakaźnych	39
1.8. Postępowanie w przypadku ogłoszenia stanu pandemii na świecie	40
2. Najczęstsze choroby zakaźne występujące w innych regionach świata – epidemiologia, zapobieganie <i>Maciej Kondrusik</i>	47
3. Szczepienia i szczepionki <i>Anna Moniuszko-Malinowska</i>	55
3.1. Rodzaje szczepionek	55
3.2. Podstawowe zasady przeprowadzania szczepień	56
3.3. Szczepienia obowiązkowe.	60
3.3.1. Gruźlica	62
3.3.2. WZW typu B.	62
3.3.3. Rotawirusy.	62
3.3.4. Błonica	63
3.3.5. Tęžec	63
3.3.6. Krztusiec.	64
3.3.7. Hib	64
3.3.8. Polio	65
3.3.9. Pneumokoki	65
3.3.10. Odra	66
3.3.11. Świnka	66
3.3.12. Różyczka	66
3.4. Szczepienia zalecane	67
3.4.1. Wścieklizna	67

3.4.2. Grypa	68
3.4.3. Cholera	69
3.4.4. Meningokoki.	69
3.4.5. WZW typu A.	70
3.4.6. COVID-19	70
3.4.7. HPV	71
3.4.8. Dur brzuszny.	71
3.4.9. Japońskie zapalenie mózgu	72
3.4.10. Ospa wietrzna	72
3.4.11. Żółta gorączka	72
3.4.12. Kleszczowe zapalenie mózgu	73
3.5. Podsumowanie	73
4. Najważniejsze objawy występujące w chorobach zakaźnych <i>Alicja Wiercińska-Drapało</i>	75
4.1. Gorączka	76
4.1.1. Wstępna ocena pacjenta z gorączką	76
4.1.2. Gorączka o nieustalonej etiologii.	80
4.2. Biegunka	80
4.3. Powiększenie węzłów chłonnych – limfadenopatia	84
4.4. Żółtaczka	88
4.4.1. Metabolizm bilirubiny	88
4.4.2. Postępowanie z pacjentem z żółtaczką.	89
4.5. Ostry ból głowy w chorobach zakaźnych	91
4.5.1. Bóle głowy w przebiegu infekcji uogólnionych	94
4.5.2. Ból głowy spowodowany infekcją wewnątrzczaszkową.	94
4.5.3. Przewlekłe poinfekcyjne bóle głowy	94
5. Antybiotyki i chemioterapeutyki najczęściej stosowane w leczeniu chorób infekcyjnych <i>Damian Piotrowski</i>	97
5.1. Penicylina i jej pochodne	98
5.1.1. Mechanizm działania	98
5.1.2. Znane mechanizmy oporności	98
5.1.3. Wskazania	99
5.1.4. Działania niepożądane.	101
5.2. Cefalosporyny	101
5.2.1. Mechanizm działania	101
5.2.2. Znane mechanizmy oporności	101
5.2.3. Wskazania	102
5.2.4. Działania niepożądane.	103
5.3. Karbapenemy i monobaktamy.	103
5.3.1. Mechanizm działania	103
5.3.2. Znane mechanizmy oporności	103
5.3.3. Wskazania	104
5.3.4. Działania niepożądane.	105

5.4. Glikopeptydy	105
5.4.1. Mechanizm działania	105
5.4.2. Znane mechanizmy oporności	105
5.4.3. Wskazania	106
5.4.4. Działania niepożądane	106
5.5. Polimyksyny	107
5.5.1. Mechanizm działania	107
5.5.2. Znane mechanizmy oporności	107
5.5.3. Wskazania	107
5.5.4. Działania niepożądane	107
5.6. Lipopeptydy	108
5.6.1. Mechanizm działania	108
5.6.2. Znane mechanizmy oporności	108
5.6.3. Wskazania	108
5.6.4. Działania niepożądane	108
5.7. Tetracykliny	108
5.7.1. Mechanizm działania	108
5.7.2. Znane mechanizmy oporności	109
5.7.3. Wskazania	109
5.7.4. Działania niepożądane	109
5.8. Makrolidy	110
5.8.1. Mechanizm działania	110
5.8.2. Znane mechanizmy oporności	110
5.8.3. Wskazania	110
5.8.4. Działania niepożądane	111
5.9. Ansamycyny	111
5.9.1. Mechanizm działania	111
5.9.2. Znane mechanizmy oporności	111
5.9.3. Wskazania	111
5.9.4. Działania niepożądane	112
5.10. Aminoglikozydy	112
5.10.1. Mechanizm działania	112
5.10.2. Znane mechanizmy oporności	112
5.10.3. Wskazania	113
5.10.4. Działania niepożądane	113
5.11. Chinolony	113
5.11.1. Mechanizm działania	113
5.11.2. Znane mechanizmy oporności	114
5.11.3. Wskazania	114
5.11.4. Działania niepożądane	114
5.12. Sulfametoksazol i trimetoprim	115
5.12.1. Mechanizm działania	115
5.12.2. Wskazania	115
5.12.3. Działania niepożądane	115

5.13. Metronidazol	116
5.13.1. Mechanizm działania	116
5.13.2. Znane mechanizmy oporności	116
5.13.3. Wskazania	116
5.13.4. Działania niepożądane	117
5.14. Streptograminy	117
5.14.1. Mechanizm działania	117
5.14.2. Znane mechanizmy oporności	117
5.14.3. Wskazania	117
5.14.4. Działania niepożądane	118
5.15. Linkozamidy	118
5.15.1. Mechanizm działania	118
5.15.2. Znane mechanizmy oporności	118
5.15.3. Wskazania	118
5.15.4. Działania niepożądane	119
5.16. Mupirocyna	119
5.16.1. Mechanizm działania	119
5.16.2. Znane mechanizmy oporności	119
5.16.3. Wskazania	119
5.16.4. Działania niepożądane	120
5.17. Postęp w antybiotykoterapii	120
6. Zasady racjonalnej antybiotykoterapii	
<i>Katarzyna Dzierżanowska-Fangrat</i>	123
6.1. Diagnostyka zakażeń	125
6.1.1. Markery stanu zapalnego	126
6.1.2. Badania mikrobiologiczne	127
6.2. Wybór odpowiedniego leku	128
6.2.1. Właściwości farmakokinetyczne i farmakodynamiczne antybiotyków	129
6.2.2. Monoterapia vs terapia skojarzona	131
6.3. Zastosowanie odpowiedniej dawki i sposobu podania	131
6.3.1. Monitorowanie stężeń	132
6.4. Deeskalacja	133
6.5. Zaopatrzenie ogniska zakażenia i odpowiedni czas antybiotykoterapii	134
6.6. Szpitalna polityka antybiotykowa	135
7. Współczesne możliwości terapii przeciwwirusowej	
<i>Jerzy Jaroszewicz</i>	139
7.1. Wstęp	139
7.2. Ogólne zasady leczenia i klasy leków przeciwwirusowych	140
7.2.1. Leki działające bezpośrednio przeciwwirusowo	140
7.2.2. Leki działające pośrednio przeciwwirusowo	142
7.2.3. Przeciwciała monoklonalne w terapii zakażeń wirusowych	143
7.3. Leczenie zakażeń HCV	145
7.4. Leczenie zakażeń HBV	147
7.5. Leczenie zakażenia HIV	149

7.6. Leczenie grypy	151
7.7. Leczenie zakażeń <i>Herpesviridae</i>	152
8. Leczenie grzybic układowych i zlokalizowanych Zenon Czuba	155
8.1. Patogeneza i etiologia inwazyjnych zakażeń grzybiczych	155
8.1.1. Grzyby pierwotnie patogenne	156
8.1.2. Grzyby oportunistyczne	157
8.1.3. Inne grzyby	161
8.2. Diagnostyka zakażeń grzybiczych	161
8.3. Leczenie zakażeń grzybiczych	162
8.3.1. Leki przeciwgrzybicze	162
8.3.2. Opcje leczenia przeciwgrzybiczego	164
8.3.3. Leczenie wspomagające grzybic	166
9. Diagnostyka i leczenie chorób pasożytniczych najczęściej występujących w Polsce	171
9.1. Zasady ogólne diagnostyki Barbara Oczko-Grzesik	171
9.2. Diagnostyka i leczenie poszczególnych chorób pasożytniczych Justyna Dunaj-Małyszko, Anna Moniuszko-Malinowska	174
9.2.1. Giardioza (<i>Giardia intestinalis</i>)	175
9.2.2. Toksoplazmoza (<i>Toxoplasma gondii</i>)	176
9.2.3. Fascjoloza (<i>Fasciola hepatica</i>)	178
9.2.4. Tasiemczyce (<i>Taenia solium</i> , <i>Taenia saginata</i>)	179
9.2.5. Difyllobotrioza (<i>Diphyllobothrium latum</i>)	179
9.2.6. Wągrzyca (<i>Taenia solium</i>)	180
9.2.7. Bąblowica (<i>Echinococcus granulosus</i> , <i>Echinococcus multilocularis</i>)	182
9.2.8. Owsica (<i>Enterobius vermicularis</i>)	183
9.2.9. Glistnica (<i>Ascaris lumbricoides</i>)	184
9.2.10. Włosogłówczyca (<i>Trichuris trichiura</i>)	185
9.2.11. Włośnica (<i>Trichinella spiralis</i>)	186
9.2.12. Toksokaroza (<i>Toxocara</i> spp.)	187
10. Metody diagnostyczne i ich znaczenie w rozpoznawaniu chorób zakaźnych – diagnostyka serologiczna, badania molekularne, hodowla Miłosz Parczewski	189
10.1. Diagnostyka mikroskopowa.	190
10.2. Badania mikrobiologiczne	191
10.2.1. Posiewy	191
10.2.2. Badania mikrobiologiczne oparte na spektrometrii masowej.	192
10.2.3. Oznaczenie lekowrażliwości na antybiotyki	192
10.2.4. Hodowle wirusowe	193
10.3. Diagnostyka immunologiczna	194
10.3.1. Immunofluorescencja	194
10.3.2. Testy aglutynacyjne	194
10.3.3. Diagnostyka serologiczna	195

10.4. Metody molekularne	199
10.4.1. Hybrydyzacja	199
10.4.2. Reakcja łańcuchowa polimerazy (PCR)	200
10.4.3. Sekwencjonowanie i sekwencjonowanie nowej generacji	201
10.4.4. Analizy polimorfizmu pojedynczego nukleotydu i farmakogenetyka	203
10.5. Cytometria w chorobach zakaźnych	204
10.6. Niepolecane testy diagnostyczne	204

II. Część szczegółowa

11. Choroby infekcyjne układu nerwowego <i>Aleksander Garlicki</i>	209
11.1. Bakteryjne zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych	209
11.1.1. Definicja	209
11.1.2. Epidemiologia	209
11.1.3. Etiologia i patogenezę	214
11.1.4. Obraz kliniczny	217
11.1.5. Diagnostyka i rozpoznanie	220
11.1.6. Leczenie	222
11.1.7. Zapobieganie	229
11.1.8. Rokowanie	231
11.2. Wirusowe zapalenia mózgu	232
11.2.1. Epidemiologia wirusowych zapaleń mózgu	232
11.2.2. Etiologia i patogenezę wirusowych zapaleń mózgu	233
11.2.3. Opryszczkowe zapalenie mózgu	234
11.2.4. Arbowirusowe zapalenia mózgu	237
11.2.5. Kleszczowe zapalenie mózgu	239
11.2.6. Wścieklizna	241
11.2.7. Ostre rozsiane zapalenie mózgu i rdzenia kręgowego	246
11.2.8. Leczenie wirusowych zapaleń mózgu	248
11.3. Wirusowe zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych	249
11.3.1. Definicja	249
11.3.2. Epidemiologia	249
11.3.3. Etiologia i patogenezę	250
11.3.4. Obraz kliniczny	251
11.3.5. Diagnostyka i rozpoznanie	253
11.3.6. Leczenie	254
11.3.7. Rokowanie	254
11.4. Ropień śródmózgowy	255
11.4.1. Definicja	255
11.4.2. Epidemiologia	255
11.4.3. Etiologia i patogenezę	255
11.4.4. Obraz kliniczny	257
11.4.5. Diagnostyka i rozpoznanie	258
11.4.6. Leczenie	258
11.4.7. Rokowanie	259

11.5.	Ropniaki wewnątrzczaszkowe	260
11.5.1.	Ropniak podtwardówkowy.	260
11.5.2.	Ropniak nadtwardówkowy.	263
11.6.	Przewlekłe zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych	265
11.6.1.	Zapalenia grzybicze ośrodkowego układu nerwowego	266
11.6.2.	Gruźlicze zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i mózgu	275
11.6.3.	Kiła układu nerwowego	282
11.6.4.	Neuroborelioza	286
11.6.5.	Leptospirozowe zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i mózgu	291
11.6.6.	Toksoplazmoza układu nerwowego	295
12.	Choroby infekcyjne górnych dróg oddechowych	
	<i>Joanna Kozłowska, Wojciech Stańczak, Aneta Cybula . . . . .</i>	299
12.1.	Etiologia zakażeń górnych dróg oddechowych	299
12.2.	Choroba przeziębieniowa.	301
12.2.1.	Definicja	301
12.2.2.	Epidemiologia	301
12.2.3.	Etiologia i patogenezę	301
12.2.4.	Obraz kliniczny.	302
12.2.5.	Diagnostyka i rozpoznanie	302
12.2.6.	Leczenie	303
12.2.7.	Rokowanie.	304
12.3.	Ostre zapalenie zatok przynosowych	305
12.3.1.	Definicja	305
12.3.2.	Epidemiologia	305
12.3.3.	Etiologia i patogenezę	305
12.3.4.	Obraz kliniczny.	305
12.3.5.	Diagnostyka i rozpoznanie	306
12.3.6.	Leczenie	306
12.3.7.	Rokowanie.	307
12.4.	Zapalenie gardła	308
12.4.1.	Definicja	308
12.4.2.	Epidemiologia	308
12.4.3.	Etiologia i patogenezę	308
12.4.4.	Obraz kliniczny.	309
12.4.5.	Diagnostyka i rozpoznanie	309
12.4.6.	Leczenie	310
12.4.7.	Rokowanie.	313
12.5.	Zapalenie nagłośni	313
12.5.1.	Definicja	313
12.5.2.	Epidemiologia	313
12.5.3.	Etiologia i patogenezę	313
12.5.4.	Obraz kliniczny.	314
12.5.5.	Diagnostyka i rozpoznanie	314

12.5.6. Leczenie	314
12.5.7. Rokowanie	314
12.6. Podgłośniowe zapalenie krtani oraz zapalenie krtani i tchawicy . . .	315
12.6.1. Definicja	315
12.6.2. Epidemiologia	315
12.6.3. Etiologia i patogenez a	315
12.6.4. Obraz kliniczny.	315
12.6.5. Diagnostyka i rozpoznanie	315
12.6.6. Leczenie	316
12.7. Grypa	317
12.7.1. Definicja	317
12.7.2. Epidemiologia	318
12.7.3. Etiologia i patogenez a	319
12.8. Obraz kliniczny	320
12.8.1. Diagnostyka i rozpoznanie	322
12.8.2. Leczenie	323
12.8.3. Rokowanie	329
13. Ostre zakażenia dolnych dróg oddechowych <i>Joanna Jabłońska,</i> <i>Magdalena Suchacz</i>	331
13.1. Zapalenie oskrzeli.	332
13.1.1. Definicja	332
13.1.2. Epidemiologia	332
13.1.3. Etiologia i patogenez a	332
13.1.4. Obraz kliniczny.	333
13.1.5. Diagnostyka i rozpoznanie	334
13.1.6. Leczenie	334
13.1.7. Rokowanie	334
13.2. Zapalenie oskrzelików	335
13.3. Zapalenie płuc typowe	335
13.3.1. Definicja	336
13.3.2. Epidemiologia	336
13.3.3. Etiologia i patogenez a	339
13.3.4. Obraz kliniczny.	341
13.3.5. Diagnostyka i rozpoznanie	342
13.3.6. Leczenie	344
13.3.7. Rokowanie	349
13.4. Zapalenia płuc atypowe	350
13.4.1. Definicja	350
13.4.2. Epidemiologia	350
13.4.3. Etiologia i patogenez a	351
13.4.4. Obraz kliniczny.	351
13.4.5. Diagnostyka i rozpoznanie	353
13.4.6. Leczenie	353
13.4.7. Rokowanie	353

13.5. Ropień płuca	354
13.5.1. Definicja	354
13.5.2. Epidemiologia	354
13.5.3. Etiologia i patogenezą	355
13.5.4. Obraz kliniczny.	355
13.5.5. Diagnostyka i rozpoznanie	356
13.5.6. Leczenie	356
13.5.7. Rokowanie	357
14. Infekcyjne choroby układu krążenia	
<i>Alicja Nowowiejska-Wiewióra, Adam Krajewski, Mariusz Gąsior . . . . .</i>	359
14.1. Infekcyjne zapalenie wsierdzia	360
14.1.1. Definicja	360
14.1.2. Epidemiologia	360
14.1.3. Etiologia i patogenezą	361
14.1.4. Obraz kliniczny.	361
14.1.5. Diagnostyka	362
14.1.6. Leczenie i profilaktyka	367
14.1.7. Rokowanie.	374
14.2. Zapalenie mięśnia sercowego.	375
14.2.1. Definicja	376
14.2.2. Epidemiologia	377
14.2.3. Etiologia i patogenezą	377
14.2.4. Obraz kliniczny.	379
14.2.5. Diagnostyka i rozpoznanie	380
14.2.6. Leczenie	384
14.2.7. Rokowanie	387
14.3. Choroby osierdzia	389
14.3.1. Etiologia chorób osierdzia	389
14.3.2. Obraz kliniczny chorób osierdzia	390
14.3.3. Leczenie chorób osierdzia	390
14.3.4. Wirusowe zapalenie osierdzia	391
14.3.5. Gruźlicze zapalenie osierdzia	391
14.3.6. Ropne zapalenie osierdzia	393
15. Choroby infekcyjne układu pokarmowego <i>Ewa Siwak,</i>	
<i>Wojciech Stolarz . . . . .</i>	397
15.1. Czynniki etiologiczne chorób infekcyjnych przewodu pokarmowego	398
15.2. Rozpoznanie chorób infekcyjnych przewodu pokarmowego	400
15.3. Obraz kliniczny chorób infekcyjnych przewodu pokarmowego w różnych grupach wiekowych.	401
15.4. Zapalenie przełyku	403
15.4.1. Definicja	403
15.4.2. Czynniki etiologiczne	403

15.5. Grzybicze zapalenie przełyku	404
15.5.1. Etiologia i patogenezę	404
15.5.2. Obraz kliniczny	404
15.5.3. Diagnostyka i rozpoznanie	404
15.5.4. Leczenie	405
15.5.5. Rokowanie	406
15.6. Zapalenie przełyku wywołane przez HSV	406
15.6.1. Etiologia i patogenezę	406
15.6.2. Obraz kliniczny	406
15.6.3. Diagnostyka i rozpoznanie	406
15.6.4. Leczenie	407
15.6.5. Rokowanie	407
15.7. Zapalenie przełyku wywołane przez CMV	408
15.7.1. Etiologia i patogenezę	408
15.7.2. Obraz kliniczny	408
15.7.3. Diagnostyka i rozpoznanie	408
15.7.4. Leczenie	409
15.7.5. Rokowanie	409
15.8. Zapalenie żołądka	410
15.8.1. Definicja	410
15.8.2. Epidemiologia	410
15.8.3. Etiologia i patogenezę	411
15.8.4. Obraz kliniczny	411
15.8.5. Diagnostyka i rozpoznanie	412
15.8.6. Leczenie	412
15.9. Zapalenia jelit	413
15.9.1. Definicja	413
15.9.2. Czynniki etiologiczne	413
15.10. Dur brzuszny i dury rzekome	414
15.10.1. Definicja	414
15.10.2. Epidemiologia	414
15.10.3. Etiologia i patogenezę	414
15.10.4. Obraz kliniczny	415
15.10.5. Diagnostyka i rozpoznanie	415
15.10.6. Leczenie	416
15.10.7. Rokowanie	416
15.11. Salmonellozy	417
15.11.1. Definicja	417
15.11.2. Epidemiologia	417
15.11.3. Etiologia i patogenezę	417
15.11.4. Obraz kliniczny	418
15.11.5. Diagnostyka i rozpoznanie	418
15.11.6. Leczenie	419
15.11.7. Rokowanie	419
15.12. Czerwonka bakteryjna	420
15.12.1. Definicja	420

15.12.2. Epidemiologia	420
15.12.3. Etiologia i patogeneza	420
15.12.4. Obraz kliniczny	421
15.12.5. Diagnostyka i rozpoznanie	421
15.12.6. Leczenie	421
15.12.7. Rokowanie	422
15.13. Cholera	422
15.13.1. Definicja	422
15.13.2. Epidemiologia	422
15.13.3. Etiologia i patogeneza	422
15.13.4. Obraz kliniczny	423
15.13.5. Diagnostyka i rozpoznanie	423
15.13.6. Leczenie	423
15.13.7. Rokowanie	424
15.14. Zakażenia patogennymi jelitowymi szczepami <i>Escherichia coli</i>	425
15.14.1. Definicja	425
15.14.2. Epidemiologia	425
15.14.3. Etiologia i patogeneza	425
15.14.4. Obraz kliniczny	426
15.14.5. Diagnostyka i rozpoznanie	426
15.14.6. Leczenie	426
15.14.7. Rokowanie	427
15.15. Choroba związana z zakażeniem <i>Clostridioides difficile</i> , w tym rzekomobłoniaste zapalenie jelita grubego	427
15.15.1. Definicja	427
15.15.2. Epidemiologia	428
15.15.3. Etiologia i patogeneza	428
15.15.4. Obraz kliniczny	429
15.15.5. Diagnostyka i rozpoznanie	429
15.15.6. Leczenie	430
15.15.7. Rokowanie	431
15.16. Zapalenie wyrostka robaczkowego	431
15.16.1. Definicja	431
15.16.2. Epidemiologia	431
15.16.3. Etiologia i patogeneza	432
15.16.4. Obraz kliniczny	432
15.16.5. Diagnostyka i rozpoznanie	432
15.16.6. Leczenie	433
15.16.7. Rokowanie	433
15.17. Zapalenia wątroby o etiologii innej niż wirusowa	434
15.18. Leptospiroza	434
15.18.1. Definicja	434
15.18.2. Epidemiologia	434
15.18.3. Etiologia i patogeneza	434
15.18.4. Obraz kliniczny	435
15.18.5. Diagnostyka i rozpoznanie	435

15.18.6. Leczenie	435
15.18.7. Rokowanie	436
15.19. Ostre zapalenia pęcherzyka żółciowego	436
15.19.1. Definicja	436
15.19.2. Epidemiologia	436
15.19.3. Etiologia i patogenez	437
15.19.4. Obraz kliniczny	437
15.19.5. Diagnostyka i rozpoznanie	437
15.19.6. Leczenie	438
15.19.7. Rokowanie	438
15.20. Przewlekłe zapalenia pęcherzyka żółciowego	439
15.20.1. Definicja	439
15.20.2. Epidemiologia	439
15.20.3. Etiologia i patogenez	439
15.20.4. Obraz kliniczny	439
15.20.5. Diagnostyka i rozpoznanie	440
15.20.6. Leczenie	440
15.20.7. Rokowanie	440
15.21. Zapalenie dróg żółciowych	440
15.21.1. Definicja	440
15.21.2. Epidemiologia	441
15.21.3. Etiologia i patogenez	441
15.21.4. Obraz kliniczny	441
15.21.5. Diagnostyka i rozpoznanie	442
15.21.6. Leczenie	442
15.21.7. Rokowanie	443
16. Wirusowe zapalenia wątroby	445
16.1. Definicja wirusowych zapaleń wątroby <i>Anna Boroń-Kaczmarek</i>	445
16.2. Wirusowe zapalenie wątroby typu A <i>Barbara Sobala-Szczygieł</i>	446
16.2.1. Epidemiologia	446
16.2.2. Etiologia i patogenez	447
16.2.3. Obraz kliniczny.	448
16.2.4. Diagnostyka i rozpoznanie	449
16.2.5. Leczenie	450
16.2.6. Rokowanie	451
16.3. Wirusowe zapalenie wątroby typu B <i>Anna Boroń-Kaczmarek</i>	452
16.3.1. Epidemiologia	452
16.3.2. Etiologia i patogenez	452
16.3.3. Obraz kliniczny.	454
16.3.4. Diagnostyka i rozpoznanie	458
16.3.5. Leczenie przewlekłego wirusowego zapalenia wątroby typu B	461
16.3.6. Rokowanie	461

16.4.	Wirusowe zapalenie wątroby typu C	<i>Włodzimierz Mazur</i>	462
16.4.1.	Wstęp		462
16.4.2.	Definicja		462
16.4.3.	Etiologia		463
16.4.4.	Epidemiologia		464
16.4.5.	Etiopatogeneza		465
16.4.6.	Postacie kliniczne choroby		467
16.4.7.	Diagnostyka		469
16.4.8.	Różnicowanie		470
16.4.9.	Leczenie		471
16.5.	Wirusowe zapalenie wątroby typu D	<i>Anna Boroń-Kaczmarek</i>	477
16.5.1.	Epidemiologia		477
16.5.2.	Etiologia		478
16.5.3.	Naturalny przebieg zakażenia		478
16.5.4.	Leczenie		480
16.5.5.	Rokowanie		481
16.6.	Wirusowe zapalenie wątroby typu E	<i>Jerzy Jaroszewicz</i>	481
16.6.1.	Epidemiologia		481
16.6.2.	Etiologia i patogeneza		483
16.6.3.	Obraz kliniczny		483
16.6.4.	Diagnostyka i rozpoznanie		484
16.6.5.	Leczenie		485
16.6.6.	Rokowanie		486
16.7.	Choroby wątroby wywołane przez wirusy inne niż pierwotnie hepatotropowe	<i>Ewa Janczewska</i>	486
16.7.1.	Wirus Epsteina-Barr – mononukleozą zakaźną		487
16.7.2.	Wirus cytomegalii – cytomegalia		492
16.7.3.	Wirusy opryszczki pospolitej		497
16.7.4.	Ludzkie herpeswirusy typów 6, 7 i 8		501
16.7.5.	Wirus ospy wietrznej i półpaśca		503
16.7.6.	Wirus różyczki		503
16.7.7.	<i>Picornaviridae</i>		504
16.7.8.	<i>Paramyxoviridae</i>		504
16.7.9.	Adenowirusy		504
16.7.10.	Parwowirus B19		505
16.7.11.	Ludzki wirus niedoboru odporności (HIV)		505
16.7.12.	Wirusy egzotyczne		506
17.	Infekcyjne choroby układu moczowo-płciowego		509
17.1.	Zapalenie pęcherza moczowego	<i>Dagmara Krankowska</i>	509
17.1.1.	Definicja		509
17.1.2.	Epidemiologia		510
17.1.3.	Etiologia i patogeneza		510
17.1.4.	Obraz kliniczny		512
17.1.5.	Diagnostyka i rozpoznanie		514
17.1.6.	Leczenie		515

17.1.7. Rokowanie	517
17.2. Odmiedniczkowe zapalenie nerek <i>Dagny Krankowska,</i> <i>Tomasz Mikuła</i>	518
17.2.1. Definicja	518
17.2.2. Obraz kliniczny.	518
17.2.3. Diagnostyka i rozpoznanie	519
17.2.4. Leczenie	520
17.2.5. Rokowanie.	523
17.3. Bezobjawowa bakteriuria <i>Tomasz Mikuła</i>	523
17.3.1. Definicja	523
17.3.2. Epidemiologia	524
17.3.3. Etiologia i patogenezą	524
17.3.4. Obraz kliniczny.	525
17.3.5. Diagnostyka i rozpoznanie	525
17.3.6. Leczenie	525
17.4. Infekcyjne zapalenie gruczołu krokowego <i>Tomasz Mikuła</i>	527
17.4.1. Definicja zapalenia gruczołu krokowego	527
17.4.2. Ostre zapalenie gruczołu krokowego	527
17.4.3. Przewlekłe zapalenie gruczołu krokowego	532
17.4.4. Przewlekłe zapalenie gruczołu krokowego/zespół bólowy miednicy przebiegający z zapaleniem.	535
17.4.5. Przewlekłe zapalenie gruczołu krokowego/zespół bólowy miednicy przebiegający bez zapalenia	535
17.4.6. Bezobjawowe zapalenie gruczołu krokowego	535
17.5. Choroby przenoszone drogą płciową <i>Ewa Firląg-Burkacka</i>	536
17.5.1. Kiła	537
17.5.2. Rzeżączka	545
17.5.3. Nierzeżączkowe zapalenie cewki moczowej	549
17.5.4. Opryszczka narządów płciowych	552
17.5.5. Wirus brodawczaka ludzkiego	556
17.5.6. Mięczak zakaźny	561
17.5.7. Świerzb	563
17.5.8. Wszawica łonowa	566
17.5.9. Rzęsistkowica	567
17.6. Infekcyjne zapalenie narządów płciowych u kobiet <i>Mirosław Wielgoś, Bronisława Pietrzak,</i> <i>Katarzyna Kosińska-Kaczyńska</i>	569
17.6.1. Biocenoza pochwy	569
17.6.2. Najczęstsze zakażenia dolnego odcinka dróg płciowych	572
17.6.3. Zapalenie gruczołu przedstonkowego większego	574
17.6.4. Zakażenia i zapalenia górnego odcinka dróg płciowych	575
17.6.5. Zakażenia koronawirusami w ciąży	577